

The Holy See

Послання Святішого Отця

ФРАНЦИСКА

Папи Римського

3 нагоди Всесвітнього Дня Мігранта і Біженця

Не йдеться лише про мігрантів

Дорогі брати і сестри!

Віра запевняє нас у тому, що Царство Боже в таємничий спосіб вже присутнє на землі (пор. Документи II Ватиканського Собору, Конституція *Радість і надія*, 39); проте, також в наших днях ми мусимо з боєм констатувати, що воно зустрічає перешкоди та супротивні сили. Насильницькі конфлікти та справжні війни не перестають шматувати людство; процвітають несправедливість та дискримінація; важко долаються економічні та соціальні порушення рівноваги на місцеву і глобальному рівнях. І за це все розплачуються насамперед бідні та уразливі особи, тобто ті, хто у скруті.

Спільноти, які є економічно більш розвинуті, посилюють у собі схильність до виразного індивідуалізму, який в поєднанні з утилітарною ментальністю і помноженням через недейний простір, породжує «глобалізацію байдужості». В цій картині мігранти, біженці, переселенці та жертви торгівлі людьми стали емблемою виключення, бо окрім труднощів, які їхній стан несе сам у собі, на них часто накладається негативне судження, яке представляє їх як причину суспільних лих. Поведінка по відношенню до них стає дзвоном тривоги, що попереджає

моральний занепад, до якого наближаємось, якщо і надалі дозволяємо розвивати культуру «відкинення». Справді, на цій дорозі кожна особа, яка не підпадає під канони фізичного, психічного і соціального добробуту, ризикує стати маргіналізованою та відкиненою.

Тому, присутність мігрантів і біженців, як і загалом уразливих осіб, стає сьогодні запрошенням віднайти деякі суттєві виміри нашого християнського буття та нашої людяності, яким загрожує бути приспаними стилем життя багатим на зручності. Ось чому «не йдеться лише про мігрантів», цим хочеться сказати: цікавлячись ними, цікавимось також і нами, всіма; дбаючи про них, зростаємо також і ми; слухаючи їх, даємо можливість голосу тій частині нас, яку може тримаємо прихованою, бо сьогодні її ніхто добре не бачить.

«Заспокойтесь, це я, не страхайтесь» (Мт 14,27). *«Не йдеться лише про мігрантів: йдеться також про наш страх»*. Лиходійства і гидотинашого часу причиняються до зростання нашої «боязні інших, незнайомих, маргіналізованих, чужинців [...]». І це сьогодні особливо помітно під час прибуття мігрантів та біженців, які стукають в наші двері, шукаючи захисту, безпеки та кращого майбутнього. Справді, страх є виправданий, бо бракує також приготування до цієї зустрічі» (*Проповідь*, Сакрофано, 15 лютого 2019). Не є проблемою мати сумніви й побоювання. Проблема виникає тоді, коли вони обумовлюють наш спосіб думання та діяння настільки, що роблять нас нетолерантними, закритими й, навіть не усвідомлюючи цього, расистами. І тоді страх позбавляє нас прагнення й здатності зустрічати іншого, що є відмінним від мене, позбавляючи мене нагоди зустрічі з Господом (пор. *Проповідь на Мессі з нагоди Всесвітнього дня мігранта і біженця*, 14 січня 2018).

«Бо коли ви любите тих, що вас люблять, то яка вам за це нагорода?» (М, 5,46). *Йдеться не лише про мігрантів, але й про милосердя*. Через діла милосердя ми свідчимо свою віру (пор. Як 2,18). Найвищою формою милосердя є чинити добро тим, хто не має змоги повернути і може навіть віддячити. «Те, про що нам розходиться є обличчя, яке хочемо дати собі як суспільство і вартість кожного життя [...]. Поступ наших народів [...] залежить від здатності дозволити тому, хто стукає у наші двері, зрушити і зворушити нас з наміром дискримінувати та позбавити всіх ідолів, які обтяжують і поневолюють життя; ідолів, які обіцяють оманне та тимчасове щастя, побудоване на маргінесі дійсності та терпінні інших» (*Промова в Єпархіальному Карітасі в м. Рабат*, 30 березня 2019 р.).

«Але один самарянин, що був в дорозі, зненацька надійшов й, побачивши його, змилосердився» (Лк 10,33). *Не йдеться лише про мігрантів: йдеться про нашу людяність*. Те, що спонукало цього Самарянина, чужинця, *повідношенню до юдеїв*, зупинитись і змилосердитись, - це почуття, яке неможливо пояснити лише на раціональному рівні. Милосердя торкає найчутливіші струни нашої людяності, викликаючи настирливу спонуку «ставати ближнім» для того, хто перебуває в труднощах. Як нас вчить сам Ісус (пор. Мт 9,35-36; 14,13-14; 15,32-37), мати милосердя означає визнати терпіння іншого і перейти відразу до дії для того, щоб заспокоїти, вилікувати і спасти. Мати милосердя – означає

зробити місце для ніжності, яку сучасне суспільство часто закликає подавити. «Відкритись іншим нас не прибіднює, але навпаки збагачує, оскільки допомагає стати більш людяними: визнати себе активною частиною чогось більшого, єдиного і сприймати життя як дар для інших; бачити за ціль не власні інтереси, але добро для людства» (*Промова в Мечеті «Гейдар Алієв» в Баку, Азербайджан, 2 жовтня 2016 р.*).

«Глядіть, щоб ви ніким з оцих малих не гордували: кажу бо вам, що ангели їхні на небі повсякчас бачать обличчя мого Небесного Отця» (Мт 18,10). *Не йдеться лише про мігрантів: йдеться про те, щоб нікого не виключати.* Сьогоднішній світ кожного дня стає дедалі більш елітарним та жорстоким по відношенню до відкинутих. У країнах, що розвиваються, й надалі вичерпуються найкращі природні й людські ресурси на користь упривілейованих ринків. Війни цікавлять лише поодинокі країни світу, але зброю для їх провадження виготовляють та продають в інших країнах, які не спішають приймати біженців, котрі стали наслідком конфліктів. А тими хто за це завжди розплачується – це малі, бідні, найбільш опущені, котрим забороняється сідати за стіл і залишається їм лише «крихти» з бенкету. (пор. Лк 16,19-21). «Церква «на виході» [...] вміє безстрашно взяти ініціативу, піти назустріч, шукати тих, хто є далеко, і вийти на перехрестя доріг для того, щоб запросити відкинутих» (Апостольський заклик *Радість Євангелії*, 24). Ексклюзивістський розвиток робить багатих багатшими, а бідних – біднішими. Справжній розвиток – це той, який має на меті включати всіх чоловіків і жінок світу, сприяючи їхньому цілісному зростанню та має перейматися також майбутніми поколіннями.

«Хто з-між вас хоче стати великим, хай буде вам слугою, і хто з-між вас хоче бути першим, хай буде рабом усім» (Мр 10,43-4). *Не йдеться лише про мігрантів: йдеться про те, щоб останніх поставити на перше місце.* Ісус Христос закликає нас не піддаватися логіці світу, яка виправдовує зловживання задля особистої вигоди чи вигоди моєї групи: мовляв спочатку я, а тоді інший! Натомість, справжнє християнське гасло звучить: «спочатку останні!». «Індивідуалістичний дух – це родючий ґрунт, де дозріває сенс індиферентності до ближнього, який сприймає його як простий об'єкт купівлі-продажі, що налаштовує до втрати зацікавлення до людяності інших та вкінці робить людей наляканими та цинічними. Чи це часом не є тими почуттями, які часто відчуваємо по відношенню до бідних, відкинутих, останніх в суспільстві? Серед них, найперше маю на увазі мігрантів з їхніми тягарями труднощів та терпінь, які зустрічають кожного дня, шукаючи, деколи безнадійно, місця для життя в мирі і з гідністю» (*Промова до Дипломатичного Корпусу, 11 січня 2016 р.*). За логікою Євангелія, останні стають першими і ми маємо їм служити.

«Я прийшов, щоб мали життя – щоб достоту мали» (Ів 10,10). *Не йдеться лише про мігрантів: йдеться про цілу людину і про всіх людей.* В тих словах Ісуса віднаходимо серце його місії: зробити все можливе, щоб всі могли отримати дар життя в повноті, за волею Отця. В кожній політичній діяльності, в кожній програмі, в кожній душпастирській дії маємо ставити в центрі людську особу в усіх її вимірах, включаючи і духовний. Це стосується всіх

людей, за якими слід визнати фундаментальну рівність. Тому «розвиток не обмежується лише до простого економічного росту. Для того, щоб розвиток був автентичний, треба, щоб він був інтегральний, що означає був зверненим до розвитку кожної людини і то цілої людини» (Св. Павло VI, Енцикліка *Прогрес народів*, 14).

«Отже ви більше не чужинці і не приходні, а співгромадяни святих і **домашні Божі**» (Еф, 2, 19). *Не йдеться лише про мігрантів: йдеться про те, щоб будувати місто Боже і людське.* В нашу епоху, названу також ерою міграцій, чимало невинних стають жертвами «великого обману» необмеженого технологічного та споживацького розвитку. (Пор Енцикліка *Хвален будь*, 24). Таким чином вирушають в подорож до уявного «раю», яка неодмінно зраджує їхні очікування. Їхня присутність, іноді, незручна, починається до розвінчування міфів про прогрес зарезервованій ще для небагатьох, але побудований на визискуванні численних інших. «Отже йдеться про те, щоб ми побачили першими і допомогли іншим побачити в мігрантах і біженцях не лише проблему, яку слід вирішити, але бачити брата чи сестру, яких слід прийняти, поважати і любити, бачити нагоду, яку Провидіння нам дає для власного внеску в будівництво справедливішого, демократичнішого і більш відкритого суспільства згідно з Євангелієм». (*Послання на Світовий день мігранта і біженця, 2014 р.*).

Дорогі браття і сестри, відповідь на виклики, поставлені сучасною міграцією, можна підсумувати чотирма дієсловами: *прийняти, захистити, підтримати та інтегрувати*. Але ці дієслова стосуються не лише мігрантів і біженців. Вони виражають місію Церкви щодо всіх мешканців екзистенційних околиць, яких потрібно прийняти, захистити, підтримати й інтегрувати. Якщо застосуємо практично ці дієслова - означає зробимо внесок в розбудову граду Божого і людського міста, пропагуємо людський інтегральний розвиток всіх людей і також допоможемо світовій спільноті приблизитись до цілей зрівноваженого розвитку, які вона поставила перед собою, бо в іншому випадку їх було б важко досягнути.

Отож, як бачите в грі не йдеться лише про мігрантів, не лише про них розходиться, але про всіх нас, в теперішнє і майбутнє людського роду. Мігранти, особливо, ті найуразливіші, допомагають нам прочитати «знаки часу». Через них Господь кличе нас до навернення, позбаватися ексклюзивізму, байдужості та культури відкинення. Через них Господь запрошує нас знову взяти на себе християнське життя в його повноті та робити, кожен відповідно до власного покликання, внесок у розбудову світу, що дедалі більше відповідатиме Божому задумові».

Саме цей заклик супроводжую в молитві, просячи через заступництво Діви Марії, Богородиці путі, щедрі благословення для всіх мігрантів та біженців світу і всіх тих, хто стає їхніми супутниками в подорожі.

Ватикан, 27 травня 2019

Франциск

Папа Римський

Copyright © Dicastero per la Comunicazione - Libreria Editrice Vaticana